

صداهایی از چرنوبیل؛ تاریخ شفاهی یک فاجعه‌ی اتمی

سوتلانا آلکسیویچ

حدیث حسینی

کتابخانه‌ی آستان قدس

فهرست مطالب

- درباره‌ی نویسنده ۱۱
- سخن مترجم ۱۵
- یادداشت‌های تاریخی ۱۷
- صدای انسانی در انزوا ۲۲
-
- بخش اول: سرزمین مردگان** ۴۷
- تک‌گویی درباره‌ی آنچه می‌توان به مردگان و زندگان گفت ۴۹
- تک‌گویی درباره‌ی سراسر زندگی‌ای که بر درها نوشته شده بود ۵۷
- همسرای سربازان ۶۰
- تک‌گویی درباره‌ی اینکه تشعشعات چه شکلی هستند ۸۱
- تک‌گویی درباره‌ی آوازی بی‌کلام ۸۵
- سه تک‌گویی درباره‌ی یک وطن ۸۷
- تک‌گویی در باره‌ی توبه ۹۹
- تک‌گویی‌های کسانی که بازگشتند ۱۰۲
-
- بخش دوم: سرزمین زندگان** ۱۱۷
- تک‌گویی درباره‌ی پیشگویی‌های قدیمی ۱۱۹
- تک‌گویی درباره‌ی چشم‌اندازی مهتابی ۱۲۳
- تک‌گویی درباره‌ی مردی که هنگام زمین‌خوردن مسیح دندان‌درد داشت ۱۲۵

۲۶۳.....	تک‌گویی درباره‌ی استراتژی سیاسی
۲۷۰.....	تک‌گویی یکی از حامیان حکومت شوروی
۲۷۲.....	تک‌گویی درباره‌ی دستورالعمل‌ها
۲۷۷.....	تک‌گویی درباره‌ی حقایق
۲۸۸.....	تک‌گویی درباره‌ی اینکه چرا چرنوبیل را دوست داریم
۲۹۳.....	همسرایی کودکان
۲۹۹.....	صدای انسانی در انزوا
۳۱۷.....	به جای مؤخره

۱۳۲.....	سه تک‌گویی در باره‌ی یک گل‌گله
۱۴۰.....	تک‌گویی درباره‌ی اینکه چطور نمی‌توانیم بدون تولستوی و چخوف زندگی کنیم
۱۴۷.....	تک‌گویی درباره‌ی فیلم‌های جنگی
۱۵۸.....	یک فریاد
۱۵۹.....	تک‌گویی در باره‌ی ملتی نو
۱۶۸.....	تک‌گویی درباره‌ی نوشتن از چرنوبیل
۱۷۷.....	تک‌گویی درباره‌ی حقیقت‌ها و دروغ‌ها
۱۸۹.....	همسرایی مردم
۲۰۳.....	بخش سوم: خلسه‌ی حزن و اندوه
۲۰۵.....	تک‌گویی درباره‌ی اینکه نمی‌دانستیم می‌شود مرگ هم خیلی زیبا باشد
۲۰۹.....	تک‌گویی درباره‌ی بیل و اتم
۲۱۸.....	تک‌گویی درباره‌ی اندازه‌گیری‌ها
۲۲۱.....	تک‌گویی درباره‌ی اینکه چطور وحشتناک‌ترین پیشامدها در زندگی خیلی خوب و طبیعی اتفاق می‌افتند!
۲۲۹.....	تک‌گویی درباره‌ی پاسخ‌ها
۲۳۴.....	تک‌گویی درباره‌ی خاطرات
۲۳۷.....	تک‌گویی درباره‌ی عشق به فیزیک
۲۴۷.....	تک‌گویی درباره‌ی آزادی و آرزوی یک مرگ طبیعی
۲۵۳.....	تک‌گویی درباره‌ی سایه‌ی مرگ
۲۶۰.....	تک‌گویی درباره‌ی کودکان استثنایی

درباره‌ی نویسنده

سوتلانا الکسیویچ^۱ در تاریخ ۳۱ مه ۱۹۴۸ در شهر اوکراینی ایوانو- فرانکو^۲ از پدری بلاروسی و مادری اوکراینی متولد شد. پدرش یک نظامی بود و پس از پایان خدمتش در ارتش به همراه خانواده‌اش به بلاروس بازگشت. آن‌ها در دهکده‌ای ساکن شدند و پدر و مادر سوتلانا در آنجا به‌عنوان معلم مشغول به کار شدند. سوتلانا پس از اتمام تحصیلات به‌عنوان گزارشگر در روزنامه‌ی محلی شهر نارولیا^۳، واقع در ناحیه گومل^۴، مشغول به کار شد. او بین سال‌های ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۲ در دانشگاه مینسک^۵ به تحصیل در رشته خبرنگاری پرداخت و پس از فارغ‌التحصیلی برای کار در یک روزنامه‌ی محلی به شهر برست^۶ رفت و همزمان به کار تدریس هم مشغول شد. اما پس از یک سال برای کار در روزنامه‌ی سلسکایا^۷ به مینسک دعوت شد.

او برای بیان نظریات و عقایدش سبک‌های ادبی مختلفی را تجربه کرد؛ از

1. Svetlana Alexievich

2. Ivano- Frankovsk

3. Naroulia - Narovlya

4. Gomel

5. Minsk University

6. Beresa, Brest

7. Selskaya

قبیل داستان کوتاه، مقاله‌نویسی و گزارش؛ و در نهایت این نویسنده‌ی مشهور بلاروسی، آلس آدامویچ^۱ بود که تأثیری به‌سزا و قطعی بر الکسیویچ در برگزیدن ژانر نوپایی در ادامه‌ی مسیر نویسندگی‌اش گذاشت؛ ژانری موسوم به: «رمان جمعی»، «رمان - اوراتوریو»^۲، «رمان - سند»، «مردمی که از خودشان می‌گویند»، «همسرایی حماسی». الکسیویچ همیشه از آدامویچ به‌عنوان مهم‌ترین آموزگار و کسی که به او در یافتن مسیر خاص خودش کمک کرده، یاد می‌کند.

الکسیویچ می‌گوید: «همیشه در جست‌وجوی سبکی ادبی بوده‌ام که بتوانم به کمک آن تا حد ممکن به زندگی واقعی نزدیک شوم. واقعیت همیشه مانند آهن‌ربایی مرا جذب خودش کرده، آزارم داده و مسحورم کرده است و همیشه خواسته‌ام آن را همان‌گونه که هست روی کاغذ ثبت کنم. و خیلی زود ژانر صداها و اعترافات واقعی انسان‌ها، شواهد و اسناد گواهان را برای منظوم مناسب یافتم. من این‌گونه دنیا را می‌بینم و می‌شنوم - هم‌سرایی صداهایی فردی و مجموعه‌ای از جزئیات روزمره‌ی زندگی. چشم‌وگوش من این‌طور عمل می‌کند و به این ترتیب تمام پتانسیل‌های روحی و عاطفی‌ام به‌طور کامل جامه‌ی عمل می‌پوشند و من می‌توانم هم‌زمان یک نویسنده، خبرنگار، جامعه‌شناس، روان‌شناس و خطیب باشم.»

الکسیویچ تا کنون موفق به کسب جوایز متعددی برای آثارش شده است که از میان آن‌ها می‌توان به جایزه‌ی کورت توخولسکی^۳، برای «شجاعت و شرافت در نویسندگی» و جایزه انجمن قلم سوئد^۴ برای «اصالت در ادبیات» و همچنین معتبر تریومف^۵ اشاره کرد.

1. Ales Adamovich
2. Oratorio
3. Kurt Tucholsky
4. the Swedish PEN
5. Triumph

او سال‌ها برای نوشتن نخستین کتابش به نام چهره‌ی غیرزنانه‌ی جنگ^۱، به جمع‌آوری مطالب پرداخت. این کتاب اولین مجموعه از کتاب‌های چندصدایی اوست که در سال ۱۹۸۵ منتشر شد. مطالب کتاب برگزیده‌ای است از صداها مصاحبه با زنانی که در مسئولیت‌های مختلف از قبیل: دکتر، سرباز، تک‌تیرانداز، پرستار و... در جنگ جهانی دوم شرکت داشته‌اند. از دیگر آثار مهم الکسیویچ می‌توان به کتاب پسران زینکی: صداهای شوروی از جنگی فراموش شده^۲ (۱۹۹۱)، اشاره کرد که روایتی از جنگ شوروی در افغانستان است و عنوان آن اشاره دارد به جسد سربازان جوانی که پس از کشته شدن در جنگ، در تابوت‌هایی زینکی به کشور فرستاده می‌شوند. کتاب دیگر الکسیویچ، صداهای از چرنوبیل، تاریخ شفاهی یک فاجعه اتمی^۳، (۱۹۹۷)، است. الکسیویچ در این کتاب از زبان بالغ بر ۵۰۰ شاهد عینی، شامل: پزشکان، فیزیکدانان، آتش‌نشان‌ها، پاک‌سازی‌کننده‌ها و مردم معمولی به بررسی ابعاد این فاجعه پرداخته است. این کتاب حاصل تلاش ده ساله‌ی الکسیویچ برای جمع‌آوری مستندات و نقب‌زدن در این حادثه از طریق گفت‌وگو با مردمی است که از صبح ۲۶ آوریل ۱۹۸۶ درگیر بزرگ‌ترین فاجعه تکنولوژیک قرن بیستم شدند و هنوز هم با عواقب آن دست به گریبانند، و نام آخرین اثر منتشرشده از الکسیویچ زمان دست دوم^۴ (۲۰۱۳)، است که به دوران پس از فروپاشی شوروی می‌پردازد. انتشارات فیتزکارالدو ناشر انگلیسی الکسیویچ درباره‌ی این کتاب می‌گوید: «در این مرثیه‌ی باشکوه بر تمدنی رو به ویرانی، نویسنده‌ی کتاب صداهای از چرنوبیل، به مدد نوعی سبک ادبی چندصدایی که منحصر به خود اوست، صدای ده‌ها شاهد فروپاشی شوروی را واگویی می‌کند؛ در

1. War's Unwomanly Face
2. Zinky boys: Soviet voices from a forgotten war
3. Voices from Chernobyl: The Oral History of a Nuclear Disaster
4. Second-hand Time